

Rapportage over 2025 van PAS in Ghana

Projectnaam: Een beter inkomen voor sheaboerinnen

UITVOERENDE PARTNERORGANISATIE

PAS (Presbyterian Agricultural Services) is een kerkelijke, niet-commerciële organisatie van de Presbyteriaanse Kerk van Ghana. De organisatie werd in 1967 opgericht in Noord-Ghana als aanvulling op de Ghanese overheid, die deze afgelegen regio's moeilijk kon bereiken. De Nederlandse dominee Atse van den Broek stond aan het begin van deze organisatie.

DOEL VAN HET PROJECT

Sheaboerinnen versterken zodat ze hun gezinnen in Noord-Ghana het hele jaar genoeg te eten kunnen geven. Middelen om dit te bereiken:

- Zorgen dat ze meer geld verdienen met de verkoop van sheanoten en sheaboter om zo de droge tijd te kunnen overbruggen (kwantiteit en kwaliteit verbeteren).
- Zorgen dat vrouwen van boerinnen ondernemers worden.
- Zorgen dat de vrouwen toegang hebben tot leningen via spaargroepen of banken.
- Zorgen dat hun oogst in omvang en kwaliteit verbetert (zoals rijst, soja, pinda's).
- Zorgen dat ze toegang krijgen tot markten en een betere prijs krijgen voor hun producten.
- Zorgen dat ze zich aanpassen aan klimaatverandering.

ACTIVITEITEN IN 2025

Welke activiteiten zijn er afgelopen jaar uitgevoerd met steun van Kerk in Actie?

- Trainingen in klimaatbestendige landbouw en oogstverwerking (soja en sorghum)
- Verstrekking van zaden, meststoffen en landbouwdiensten
- Opzetten van demonstratievelden en veldbijeenkomsten
- Koppeling van vrouwen aan markten en afnemers
- Toegang tot krediet en oprichting van spaar- en leengroepen (VSLA's)
- Training in ondernemerschap en versterking van shea-coöperaties
- Voorlichting over vrouwenrechten en toegang tot landbouwgrond
- Monitoring, baseline-onderzoek en projectbegeleiding

Hoeveel mensen zijn er betrokken/bereikt in 2025?

- 1.000 vrouwelijke boeren direct ondersteund met landbouwactiviteiten
- 1.200 nieuwe shea-producenten aangesloten
- 15.000 bestaande shea-producenten indirect bereikt
- 750 vrouwen kregen toegang tot krediet
- In totaal tienduizenden mensen indirect bereikt via huishoudens en gemeenschappen.

Wat was het effect van de activiteiten?

- Sterke stijging van landbouwopbrengsten (soms verdubbeling)
- Hogere inkomens door betere markttoegang en hogere prijzen
- Meer voedselzekerheid op huishoudniveau
- Grotere economische zelfstandigheid van vrouwen
- Meer zeggenschap van vrouwen over land en beslissingen

- Nieuwe coöperaties zijn gevormd en gekoppeld aan grote bedrijven
- Grote volumes sheanoten zijn samen verkocht (een belangrijke economische mijlpaal)

Wat zeggen de betrokkenen over de steun van PAS?

- “Mijn inkomen is verdubbeld en ik kan nu schoolkosten en huisverbeteringen betalen.”
- “Met betere technieken en training is mijn oogst bijna verdubbeld.”
- “De steun heeft niet alleen mijn inkomen verbeterd, maar ook mijn zelfvertrouwen.”

Zijn er bijzondere mijlpalen of gebeurtenissen geweest?

- 2025 was het eerste jaar van de nieuwe 3-jarige projectfase gefinancierd door Kerk in Actie. Er was een startbijeenkomst, een nulmeting en de monitoring en evaluatie werden opgezet. Dit markeert de overgang naar een meer gestructureerde en grootschalige aanpak.
- Het bezoek van 2 medewerkers van Kerk in Actie (Iris en Joanne). Ze voerden niet alleen de gebruikelijke gesprekken over voortgang, impact en organisatieontwikkeling, maar brachten ook een veldbezoek en spraken met deelnemende vrouwen en zagen de resultaten in de praktijk.

UITDAGINGEN EN LEERPUNTEN IN 2025

Wat ging goed? Waar wil PAS mee doorgaan?

- De integrale aanpak (training + krediet + markttoegang) werkt goed
- Samenwerking met bedrijven zorgt voor stabiele afzet
- Groepsaankoop via coöperaties zorgt voor een groter bereik en meer impact

Wat waren uitdagingen?

- Onvoorspelbaar klimaat beïnvloedt opbrengsten
- Hoge kosten van landbouw-middelen
- Beperkte toegang tot betaalbare kredietfaciliteiten

Wat waren leerpunten?

- Het is belangrijk dat zaden en meststoffen op tijd geleverd worden
- Door dit project veranderen de man-vrouw-verhoudingen. Daarom is het belangrijk om te zorgen dat mannen het ook als vooruitgang zien als hun vrouwen zelfstandiger worden.

VOORUITBLIK NAAR 2026

2026 wordt het tweede jaar van de 3-jarige contractperiode. PAS zet het project voort zoals gepland (2025–2027) met dezelfde aanpak. De focus ligt op opschaling, verdieping van impact en versterking van markten en financiering.

Bedankt voor de steun vanuit jullie gemeente en voor jullie eigen inzet.